

Kuukausi- raportti

TOUKOKUU 2020

Sisällysluettelo

Yhteenveto	2
Kansainvälinen talous	5
Ulkomaankauppa	8
Yksityiset kulutusmenot	11
Investoinnit.....	14
Tuotanto	17
Teollisuustuotanto	20
Työllisyys.....	23
Hinnat ja kustannukset.....	26
Julkinen talous.....	29

Ennusteryhmä

Markku Lehmus, ennustepäällikkö

🐦 @MarkkuLehmus

Birgitta Berg-Andersson, tutkija

🐦 @BirgittaBergA1

Ville Kaitila, tutkija

🐦 @VilleKaitila

Hannu Kaseva, tutkija

Suhdannenäkymät toukokuussa 2020

> Luottamus- ja ostopääällikköindeksit romahtaneet

> Kiinassa jo merkkejä osittaisesta elpymisestä

> Epävarmuus poistuu vasta toimivan lääkityksen ja rokotteen keksimisen myötä

> Metsäteollisuuden viennin määrän kehitys todella heikkoa tammi-helmikuussa

> Työllisyyden heikkeneminen näkyy työministeriön luvuissa

Koronavirus alkaa pian näkyä tuotantotilastoissa

Koronaviruksen ja rajoitustoimien vaikutus taloudelliseen toimintaan oli huomattava huhtikuussa, mutta näkyi jo maaliskuun teollisuustuotannossa Yhdysvalloissa.

Taloluottamusta EU:ssa kuvaavat komission eri maista keräämät indikaattorit huhtikuulta näyttävät euroalueen ja Suomen kokonaisindeksien pudonneen samalle tasolle kuin ne olivat syvimmillään finanssikriisissä.

Ostopääällikköindeksien lasku on historiallisen suuri ja jyrkkä. Kiina on pandemian kehityksessä Eurooppaa ja Pohjois-Amerikkaa edellä. Kiinan teollisuuden ostopääällikköindeksi putosi helmikuussa selvästi, mutta maaliskuu- ja huhtikuun luekemat näyttivät, että pudotus oli vakautunut. Varsinaista nousua näissä luvuissa ei siis ollut vielä nähtävissä.

Ostopääällikköindeksit alenivat Euroopassa ja Yhdysvalloissa palvelualoilla selvästi maaliskuussa, mutta romahdus oli luonnollisesti täydellinen huhtikuussa, kun suhteellisen kokonaisvaltainen talouden sulkeminen toteutettiin monissa maissa. Teollisuudessa tilanne kehittyi vastaavasti kuukautta myöhemmin.

Muun muassa monet autotehtaat ovat kuitenkin käynnistämässä toimintaansa Euroopassa toukokuun alussa. Väli tuotteiden toimitusketjujen on kuitenkin oltava kunnossa, jotta tuotteet saadaan valmiiksi. Lisäksi kauppojen on avauduttava ja ostajien lähdettävä liikkeelle, jotta tuotantoa kannattaa jatkaa. Elpyminen tulee alkuvaiheessa olemaan hidasta ja kangertelevaa.

Pörssiissä korona on kohdellut eri toimialoja ja yrityksiä hyvinkin eri tavoin. Yleisindeksit ovat kuitenkin nousseet pohjiltaan jo huomattavan paljon muun muassa keskuspankkien massiivisen elvytyksen vuoksi.

Monilla henkilökohtaisilla palvelualoilla toipuminen on hitaampaa kuin tavaratuotannossa. Kansainväliset matkustusrajoitukset ovat tiukkoja ja lähiympäristössäänkin kuluttajat ovat varovaisia vielä pitkään, kunnes riittävä immuniteettisuoja saadaan rokotettua tai muuten hankittua.

Tavaraviennillä heikko helmikuu

Suomen tavaraviennin määrän kehitys oli jälleen heikkoa helmikuussa. Tämä johtui ennen kaikkea metsäteollisuuden viennin määrän erittäin matalasta tasosta lakkojen vuoksi.

Työministeriön tilastot näyttävät suuntaa työmarkkinoilla

Pandemian vaikutukset eivät vielä näkyneet Tilastokeskuksen työllisyysdatoissa maaliskuussa. Sen sijaan eri tavalla tilastoja keräävän ja työttömyyden määrittävän työministeriön tilastoissa työttömien määrä nousi helmikuun 248 tuhannesta maaliskuun 309 tuhanteen. Lomautettujen määrä nousi 19 tuhannesta 65 tuhan-

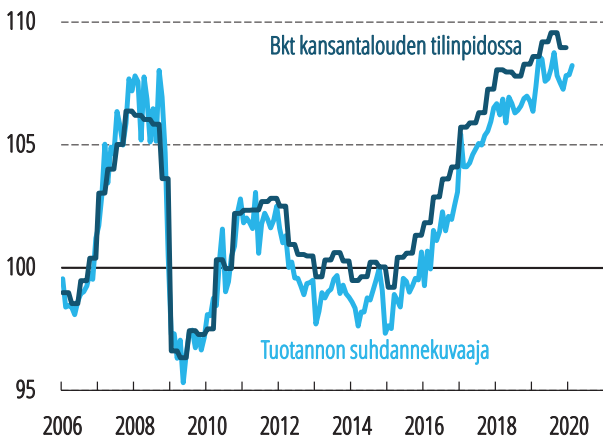
teen. Luvut ovat kausitasoittamattomia. Naisten työttömyys nousi miehiä enemmän, koska epidemian vaikutus oli suuri monilla naisvaltaisilla yksityisillä palvelualoilla.

Poliittisia ja taloudellisia riskejä...

Epävarmuutta aiheuttavat mm. koronavirus, maailman-kaupan ja -talouskasvun jyrkkä hidastuminen, pankkijär-

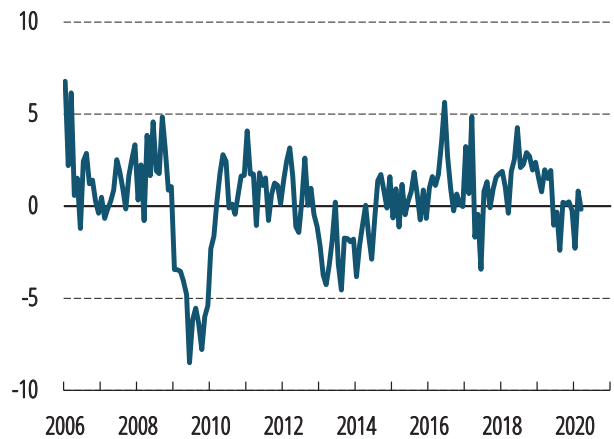
jestelmä osissa euroaluetta, brexit sekä velkaantuminen laajemminkin erityisesti kehittyvillä markkinoilla, joita koettelee myös raaka-aineiden hintojen lasku ja pääomapako. Pitkään kestänyt elvyttävä rahapolitiikka on luonut maailman varallisuusarvoihin kuplia, joiden kestävyys on rajussa koetuksessa koronapandemiassa.

Kokonaistuotanto, kausitasoitus (ind. 2010=100)

Huom. Käyrien välille syntyy eroa, jos tuoteverojen miinus tuotetukipalkkioiden määrä kehittyi eri tahtia kuin arvonlisäys tilaston perusvuoden jälkeen.
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Tehdyt työtunnit koko kansantaloudessa (3 kk lka vuosimuutos, %)

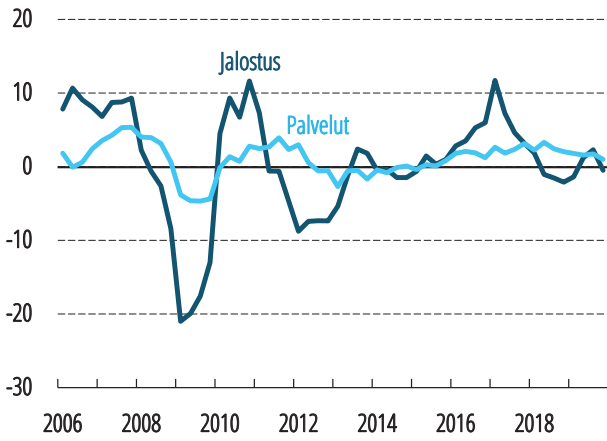
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Keskeisiä suhdannemuuttujia (%)

	2019 Elo	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	2020 Huhti
Kuluttajahinnat¹⁾	1,1	0,9	0,7	0,7	0,9	1,0	0,8	0,6	
Suhdannekuvaaja^{1) 2)}	2,2	1,3	0,6	0,1	0,7	1,4	1,0		
3 kk euribor-korko³⁾	-0,408	-0,418	-0,413	-0,401	-0,395	-0,391	-0,409	-0,417	-0,254
Työttömyysasteen trendi	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	
Työllisyysasteen trendi	72,6	72,7	72,7	72,9	73,0	73,1	73,0	72,9	

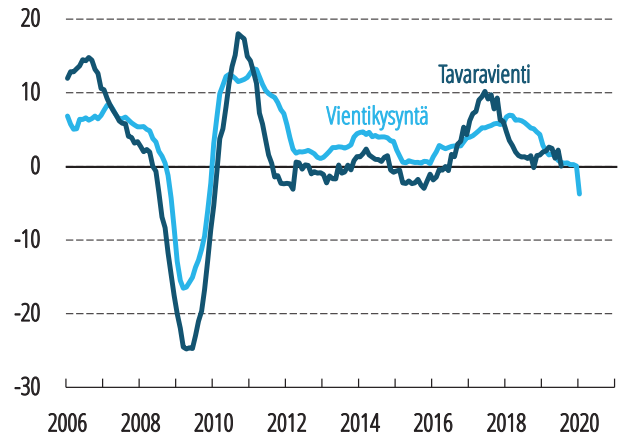
¹⁾ Vuosimuutos, % ²⁾ Tuotannon suhdannekuvaaja, työpäiväkorjattu. ³⁾ Kuukauden keskiarvo. Lähteet: Tilastokeskus, EKP, Etlan tietokanta.

Arvonlisäys (vuosimuutos, %)

Kansantalouden tilinpito. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Suomen tavaravienti ja vientikysyntä (vuosimuutos, %)

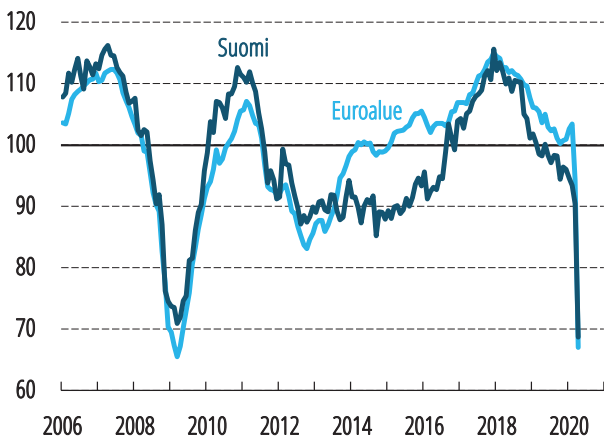

Vientikysyntä = Edellisen vuoden vientiosuuksilla painotettu kilpailijamaiden kausitasoitettu teollisuustuotanto.

Tavaravienti = Tavaraviennin määrä, 12 kk lka (keskistetty).

Lähteet: OECD, Tulli, Tilastokeskus, Etlan tietokanta, Etlan laskelmat.

Talouden luottamusindikaattori

Lähteet: Euroopan komissio, Etlan laskelmat.

Maailman bkt supistuu selvästi huhtikuussa koronapandemian takia

> Öljyn hinta heiluu rajusti, WTI-laadun hinta kävi jopa miinuksella

> Yhdysvaltojen talous supistui 1,2 prosenttia jo ensimmäisellä neljänneksellä

> Euron dollarikurssi pysytellyt kutakuinkin ennallaan, nyt eurolla saa 1,08 dollaria

> Japanin jeni vahvistunut hieman euroon nähden koronakriisin aikana

Euroalueen bkt rajussa luisussa jo ensimmäisellä neljänneksellä

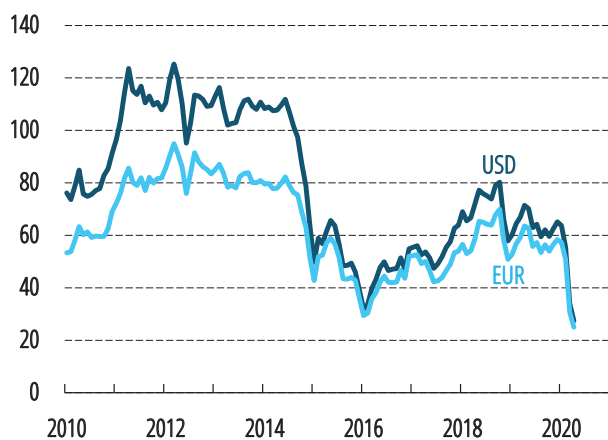
Euroalueen bkt supistui kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 3,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä Eurostatin ns. flash-estimaatin perusteella. EU-maiden bkt supistui 3,5 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Vuoden takaisesta laskua kertyi euroalueella 3,3 prosenttia, EU-maissa 2,7 prosenttia. Ranskan bkt supistui kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 5,8 prosenttia edellisestä neljänneksestä. Maan tilastoviranomaisen mukaan se on suurin pudotus koko tilastohistoriassa, joka alkaa vuodesta 1949. Espanjan bkt supistui vain hieman vähemmän, 5,2 prosenttia edellisestä neljänneksestä.

Öljyn WTI-laadun hinta heiluu rajusti

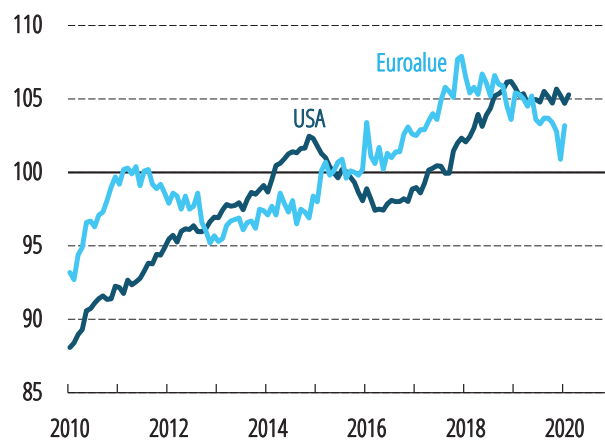
Koronaviruksen aiheuttama globaali kysyntäshokki on aiheuttanut suurta turbulenssia öljymarkkinoilla viime viikkoina. Onkin selvää, ettei Trumpin masinoima OPECin ja sen kumppanimaiden sopimus tuotannon vähennyksistä, joiden määrä astua voimaan toukokuun alussa, riitä alkuunkaan poistamaan ylimääräistä öljyä markkinoilta. Markkinoilla nähtiinkin huhtikuun 20. päivä jotain poikkeuksellista, kun Yhdysvalloissa tuotetun WTI-öljyalaadun toukokuun toimitusten futuurihinta painui hetkellisesti jopa 40 dollaria miinukselle tynnyriltä. Kesäkuun toimitusten (WTI-laadun) futuurihinnat ovat tällä hetkellä hieman rauhoittuneet, nyt ne ovat noin 22 dollaria tynnyriltä.

Euroalueen inflaatio hidastui edelleen huhtikuussa

Euroalueen inflaatio oli 0,4 prosenttia huhtikuussa Eurostatin ennakkotietojen perusteella. Energian ja prosessoimattoman ruoan hinnoista puhdistettu pohjainflaatio oli samaan aikaan 1,1 prosenttia. Vielä maaliskuussa euroalueen inflaatio oli 0,7 ja pohjainflaatio 1,2 prosenttia. Energian hinnat olivat huhtikuussa tuntuvassa laskussa: ne laskivat 9,6 prosenttia vuoden takaisesta. Myös Yhdysvaltojen inflaatio on painunut keväällä koronaviruksen aiheuttamien rajoitustoimien ja öljyn hinnan romahtamisen seurauksena: maaliskuussa hinnat nousivat enää 1,5 prosenttia vuoden takaisesta, kun vielä helmikuussa inflaatio oli 2,3 prosenttia. Ohjauskorot pysyvät nollassa Yhdysvalloissa ainakin kuluvan vuoden ajan – euroalueella mahdollisesti jopa vuosia.

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta, Brent
(EUR/tyynnyri ja USD/tyynnyri)

Lähde: Macrobond.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähde: OECD.

Teollisuustuotanto ja hinnat (vuosimuutokset, %)

	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	2020 Huhti	3 kk ²⁾	Kum ¹⁾ 2019/20 ³⁾	2019	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
Teollisuustuotanto									
G7	-1,6				-0,8	-1,6	-1,0		
EU28	-1,5				-1,0	-1,5	-1,0		
Euroalue	-1,8				-1,3	-1,8	-1,6		
Suomen 12 tärkeintä vientimaata					-0,7		-0,7		
Kuluttajahinnat									
EU15¹⁾	1,4	1,2	0,8		-0,2	0,3	1,2		
Euroalue, harmonisoitu	1,4	1,2	0,7	0,4	0,1	0,5	1,2		
Suomen 14 vientimaata¹⁾	1,6	1,4	1,0		-0,1	0,4	1,5		
Raaka-aineiden hinnat									
Muu kuin energia, HWWI-indeksi	6,0	-3,8	-4,5	-10,4	-6,1	-7,6	-2,2		
Raakaöljy, USD/tyynnyri, taso	63,7	55,5	34,1	27,4	-38,9	33,3	64,1		

¹⁾ Laskettu kansallisista indekseistä. ²⁾ Viimeisen kolmen kuukauden keskiarvon muutos ed. kolmesta kuukaudesta. ³⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. Raakaöljyn osalta kuvaa tasoa v. 2019 ja HWWI-indeksin osalta muutosta v. 2019. * Ennakkotieto/arvio. Lähteet: OECD, Macrobond, Eurostat.

Korot (%)

	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	2020 Huhti	Viim.	3 kk ka	2019 ka	2020 ¹⁾
Rahamarkkinakorot, 3 kk, %										
Euribor	-0,40	-0,39	-0,39	-0,41	-0,42	-0,25	-0,30	-0,36	-0,36	-0,29
USA, Libor	1,90	1,91	1,82	1,68	1,10	1,10	0,47	1,29	2,33	1,21
Japani, 3 kk	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Iso-Britannia	0,79	0,79	0,74	0,75	0,53	0,65	0,45	0,64	0,81	0,65
Ruotsi, Stibor	0,05	0,07	0,19	0,16	0,23	0,32	0,23	0,24	-0,03	0,29
Euribor, 12kk	-0,27	-0,26	-0,25	-0,29	-0,27	-0,11	-0,11	-0,22	-0,22	-0,15
Valtion joukkovelkakirjojen tuotto, 10 vuotta, %										
USA	1,8	1,9	1,8	1,5	0,9	0,7	0,6	1,0	2,1	0,8
Saksa	-0,3	-0,3	-0,3	-0,4	-0,5	-0,4	-0,5	-0,5	-0,2	-0,4
Ranska	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,1	0,1	-0,1	-0,1	0,1	0,0
Italia	1,2	1,4	1,3	1,0	1,5	1,8	1,8	1,4	1,9	1,6
Espanja	0,4	0,4	0,4	0,3	0,6	0,8	0,8	0,6	0,7	0,7
Belgia	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,1
Kreikka	1,4	1,5	1,4	1,1	2,0	2,0	2,2	1,7	2,6	1,9
Portugali	0,3	0,4	0,4	0,2	0,7	1,0	0,9	0,6	0,8	0,8
Irlanti	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,3	0,2
Suomi	-0,1	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,1	0,0

Korot (%), osake- ja valuuttakurssit

	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	2020 Huhti	Viim.	% , 3 kk	% , 12 kk	% , v. alusta ²⁾
Osakekurssit, indeksipisteluku ja muutokset (ind. 2008/12=100)										
STOXX 50, Euro area	153,4	154,6	156,1	155,2	117,3	118,2	117,0	-24,3	-17,8	-24,3
SP 500, USA	353,8	362,0	373,6	373,5	302,2	314,7	323,9	-15,7	-4,9	-15,7
Nikkei 225, Japani	274,8	279,6	279,6	274,3	222,9	227,3	231,8	-18,7	-12,5	-18,7
OMX, Helsinki	179,3	180,6	188,6	193,4	148,2	150,6	155,9	-20,1	-17,4	-20,1

Rahamarkkinaennusteet	Lyhyet korot, 3 kk		Pitkät korot, 10 v. ³⁾		Euron valuuttakurssit paikallisissa valuutoissa					
	Libor	Euribor	USA	Saksa	USD	JPY	RMB	GBP	SEK	RUB
2019	2,33	-0,36	2,14	-0,22	1,12	122,12	7,74	0,88	10,59	73,60
2020/4	1,10	-0,25	0,66	-0,42	1,09	117,14	7,72	0,88	10,90	82,54
2019e										
2020e										

¹⁾ Viimeisimmän havainnon taso kiinnitetty loppuvuodeksi. ²⁾ Vertailulukuna tammikuun keskiarvo. ³⁾ Ei ennustetta. Lähde: Macrobond.

Satamatilastojen mukaan tavaraviennin määrä supistui maaliskuussa vain vähän?

> Öljytuotteiden vienti väheni huomattavasti helmikuussa

> Tuonti Kiinasta kasvoi hieman

> Kulutustavaroiden tuonti kasvoi reippaasti helmikuussa

Paperiteollisuuden viennin määrä supistui 43 prosenttia maaliskuussa

Tavaraviennin määrä supistui kuluvan vuoden helmikuussa 12,6 prosenttia edellisvuodesta, kun Tullin ilmoittama viennin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen vientihintaindeksillä. Vienti EU-maihin väheni arvoltaan 13,6 prosenttia ja vienti EU:n ulkopuolisiin maihin laski 15,7 prosenttia.

Metsäteollisuuden työtaistelujen takia paperiteollisuuden viennin määrä putosi helmikuussa 43,1 prosenttia ja puutavarateollisuuden vieni laski 40,7 prosenttia vuoden takaisesta. Paperiteollisuuden vientihinnat laskivat maaliskuussa 10,2 prosenttia edellisvuodesta ja 2,4 prosenttia helmikuusta. Ne ovat nyt vuoden 2017 tasolla. Puutavarateollisuuden vientihinnat puolestaan laskivat maaliskuussa 7,6 prosenttia viimevuotisesta.

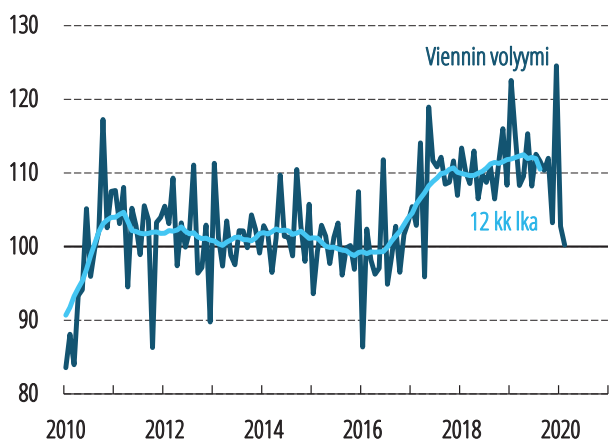
Helsingin Sataman tavaraliikenteen määrä väheni kuluvan vuoden tammi-maaliskuussa 6,5 prosenttia vuoden takaisesta. Liikenteen laskuun vaikuttivat tuntuvasti metsäteollisuuden lakot. Vientimäärä väheni 8,4 prosenttia ja tuonnin määrä supistui 4,4 prosenttia. Maaliskuussa Helsingin Sataman tavaraviennin määrä väheni 13,6 prosenttia ja tuonnin määrä laski 5,1 prosenttia.

HaminaKotka sataman vientiliikenne väheni ensimmäisellä neljänneksellä 9,4 prosenttia viimevuotisesta. Tuonti väheni 22 prosenttia. Laivoja kävi 12 prosenttia vähemmän kuin viime vuonna. Metsäteollisuuden lakkojen vaikutus sataman liikennemääriin oli suuri.

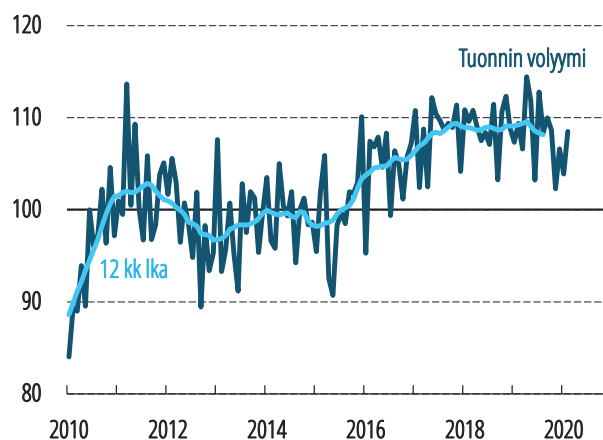
Kaikkien Suomen satamien yhteenlaskettu tavaraviennin määrä väheni maaliskuussa 2,8 prosenttia ja tammi-maaliskuussa 5,1 prosenttia vuoden takaisesta Suomen Satamaliiton tilastojen mukaan. Tuonnin määrä tonneissa laskettuna supistui maaliskuussa 0,7 prosenttia viimevuotisesta, mutta kasvoi tammi-maaliskuussa 1,3 prosenttia edellisvuodesta. Helmikuun satamatilastot ovat täysin linjassa tullin tilastojen pohjalta laskettujen määrien kanssa, mutta tammikuun osalta poikkeama on erittäin suuri. On siksi vaikeaa arvioida, miten hyvin maaliskuun satamatilastot ennakoivat tullitilastojen kehitystä.

Tuotantotarvikkeiden tuonnin supistuminen alkoi jo vuoden 2018 jälkipuoliskolla

Tavaratuonnin määrä supistui helmikuussa 0,6 prosenttia vuodentakaisesta, kun Tullin ilmoittama tuonnin arvo deflatoidaan Tilastokeskuksen tuontihintaindeksillä. Teollisuuden tuotantotarvikkeiden (ml. kuljetusvälineiden osat ja tarvikkeet) tuonnin määrä supistui 4 prosenttia. Hyödykeryhmän tuonti kääntyi laskusuuntaan jo vuoden 2018 jälkipuoliskolla. Poltto- ja voiteluaineiden tuonti väheni helmikuussa 3,3 prosenttia. Investointitavaroiden ja kuljetusvälineiden tuonti jäi 0,7 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi, mutta nousi peräti 11 prosenttia tammikuusta. Kestokulutustavaroiden ja henkilöautojen tuonnin ripeä kasvutahti hidastui hieman 5,1 prosenttiin. Puolikestävien kulutustavaroiden ja kertakulutustavaroiden tuonti piristyi selvästi helmikuussa, kasvua kertyi 7 prosenttia viimevuotisesta. Tavaroiden tuonti Kiinasta kasvoi hieman helmikuussa.

Viennin volyymi, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Tuonnin volyymi, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

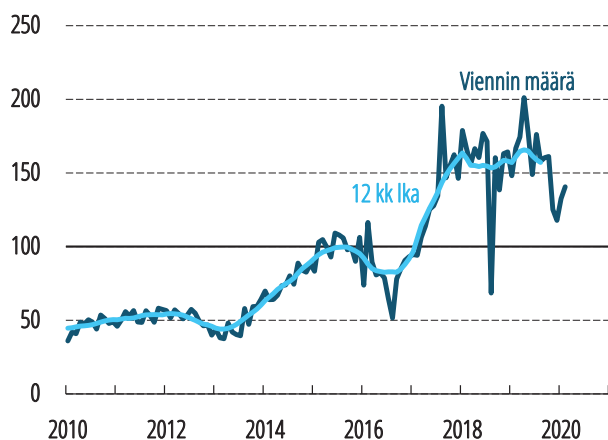
Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Ulkomaankauppa ja vaihtotase (vuosimuutokset, %, ja mrd. euroa)

	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	3 kk ¹⁾	Kum ²⁾	2019 ³⁾	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
Tavaroiden vienti, %										
Määrä	-10,6	14,3	-15,5	-12,6		0,5	-14,1	4,0		
Hinta⁴⁾	-0,9	-0,5	-1,4	-2,3	-6,4	-3,2	-3,4	-0,9		
Tavaroiden tuonti, %										
Määrä	-8,8	-2,7	-3,3	-0,6		-0,6	-2,0	-0,7		
Hinta⁴⁾	-0,5	1,4	0,1	-1,8	-7,0	-2,9	-2,9	0,0		
Vaihtotase, mrd. eur	0,0	1,1	0,2	-0,4			-0,3	-1,8		
Kauppataase, mrd. eur	0,3	0,9	0,0	-0,6			-0,6	2,6		

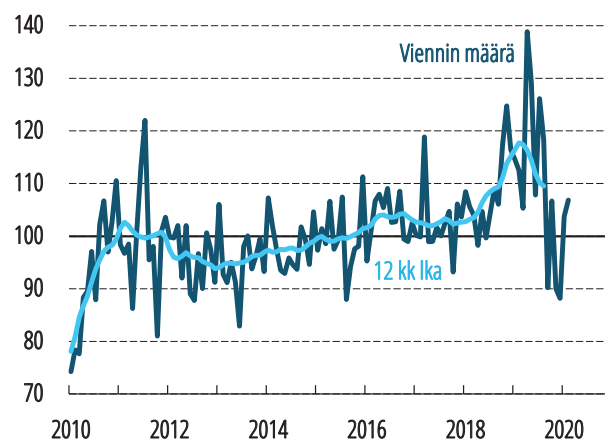
¹⁾ Kolmen viimeisen kuukauden muutos edellisestä. ²⁾ Kumulatiivinen vuoden alusta. Määrän ja hintojen keskiarvo verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.³⁾ Kansantalouden tilinpidossa. ⁴⁾ Indeksi 2010=100. Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Moottoriajoneuvojen viennin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

Metallien jalostuksen viennin määrä, kausitasoitus (ind. 2015=100)

Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

Viennin määrä toimialoittain (vuosimuutos, %)

	Arvo-osuus 2019 (%)	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	Kum ¹⁾
Paperiteollisuus (17)	14,9	-9,7	-6,8	-1,6	-43,1	-7,5
Koneet ja laitteet (28)	13,3	-7,8	-0,8	3,7	0,0	1,8
Metallien jalostus (24)	13,1	-27,2	-30,6	-8,1	-5,0	-6,7
Kemikaalit ja lääkä. (20, 21)	8,8	-3,2	6,9	-0,8	9,9	4,3
Öljytuotteiden valm. (19)	8,1	2,6	38,7	-28,7	-28,4	-28,5
Moottoriajoneuvot (29)	6,5	-23,2	-30,1	-10,2	-14,7	-12,7

¹⁾ Kumulaatiivinen vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Lähteet: Tulli, Etlan tietokanta.

Vienti ja tuonti määrä (vuosimuutos, %)

	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2019 I-IV	Ennuste 2/2019 2020
Vienti yhteensä	-0,5	2,7	5,8	5,9	8,6	8,3	7,2	
Tavarat	-3,3	2,1	5,3	-1,7	4,7	7,7	4,0	
Palvelut	6,4	4,0	6,9	24,7	17,3	9,7	14,4	
Tuonti yhteensä	4,1	7,5	2,1	4,2	3,6	-0,9	2,2	
Tavarat	2,2	5,3	-2,4	2,5	2,0	-4,4	-0,7	
Palvelut	8,4	12,1	12,1	7,9	7,0	6,3	8,2	

Lähde: Tilastokeskus.

Koronakriisi alkaa näkyä vähittäiskaupan tilastoissa

> Korona: päivittäistavarakauppa nousussa maaliskuussa...

> ... ja henkilöautojen ensirekisteröinnit selvässä laskussa huhtikuussa

> Erilaisten palveluiden kysyntä ja tarjonta alentuneet selvästi

> Tulokehityksen epävarmuus vähentää kulutusta ja nostaa säästämistä

Koronakriisi alkoi näkyä maaliskuun tilastoissa

Vähittäiskaupan pikaennakko maaliskuulta näytti 3,2 prosentin myynnin määrän alenemista vuoden takaisesta alkuperäisen datan osalta ja 2,7 prosentin alenemista työpäiväkorjattuna. Tammi-maaliskuussa edellinen kasvoi vielä 1,6 prosenttia viime vuodesta. Tahti oli kohtalainen, mutta koronakriisin vaikutus vähittäiskauppaan todennäköisesti näkyi jo hieman maaliskuun luvuissa.

Tätä käsitystä vahvistaa se, että päivittäistavarakaupassa liikevaihdon määrä kasvoi maaliskuussa 2,5 prosenttia alkuperäisen datan perusteella ja 4,2 prosenttia työpäiväkorjattuna. Tammi-maaliskuussa nousua oli 2,9 prosenttia edellisvuodesta, mikä on päivittäistavarakaupassa kovin lukema sitten kevään 2011.

Ennen koronaa, joulukuussa, kausitasoitettu vähittäiskaupan myynnin määrä oli sama kuin syys-marraskuussa.

Ensirekisteröinneissä selvä pudotus huhtikuussa

Huhtikuussa henkilöautojen ensirekisteröintien määrä oli 39 prosenttia edellisvuotta alempi.

Palvelujen käyttö vähenee selvästi

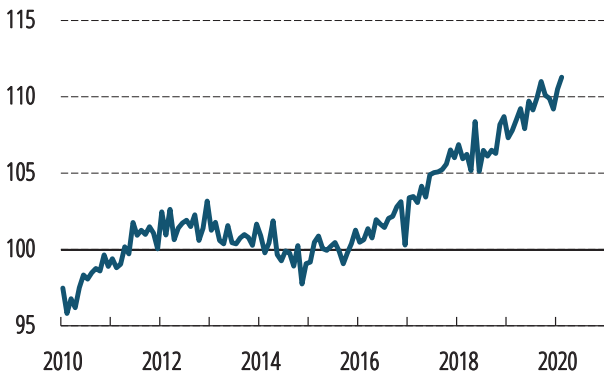
Erilaiset kulttuuri- ja urheilupalvelut sekä henkilökohtaiset palvelut ovat valtaosaltaan kiinni, joten näiden kulutus on vähentynyt sekä kysynnän että tarjonnan vähenemisen vuoksi. Sama näkyy hotellimajoituksen tilastoissa. Kotimaisten matkailijoiden yöpymiset puoliuntuivat maaliskuussa vuoden takaisesta. Palvelujen hidasta avautumista aletaan nähdä kesän alkaessa, mutta normaaliin on pitkä matka.

Toisaalta 27 prosenttia kotitalouksien kulutuksesta liittyy asumiseen, eikä koronakriisi vaikuta siihen.

Ostovoima alentunut ja epävarmuus noussut

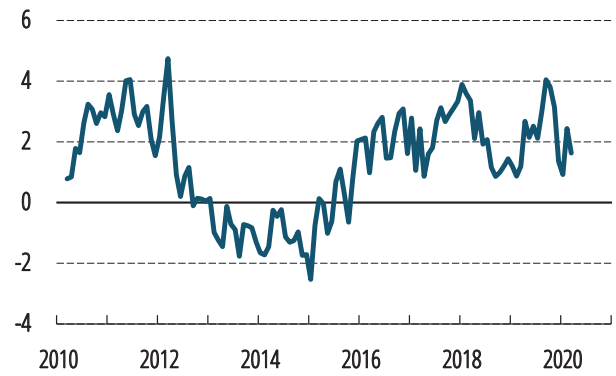
Lomautukset ja irtisanomiset aiheuttavat epävarmuutta ja vähentävät kotitalouksien tuloja. Asuntolainojen lyhennysvapaiden määrä on kasvanut selvästi, mikä tukee ostovoimaa lyhyellä aikavälillä. Samaan aikaan moni kuluttamisen kohde ei ole käytettävissä valtiovallan asettamien rajoitusten ja kuluttajien itselleen asettamien rajoitusten vuoksi. Tämä nostaa säästämistä ja vähentää yksityistä kulutusta selvästi tänä vuonna.

Vähittäiskaupan myynnin kausitasoitettu määrä (ind. 2015=100)

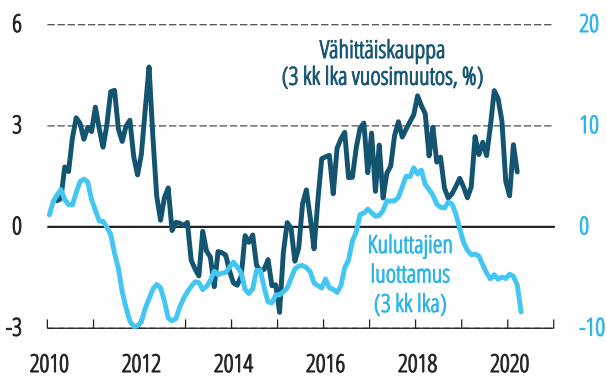
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynnin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

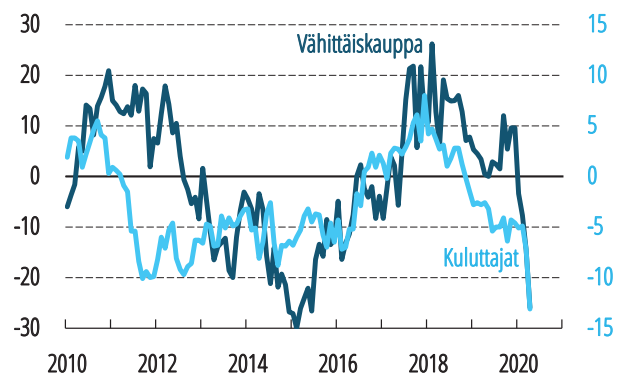
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kuluttajien luottamusindikaattori ja vähittäiskaupan myynnin määrä

Lähteet: Eurostat, Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Luottamusindikaattorit (saldot)

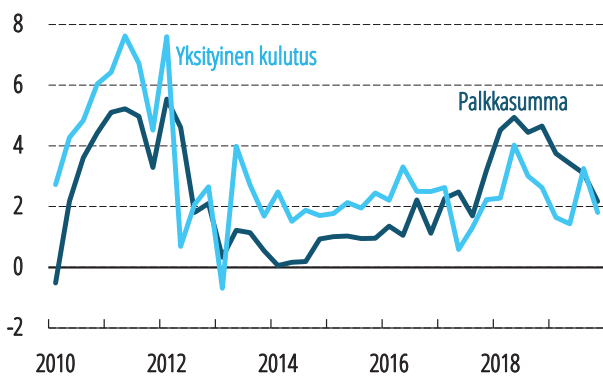
Lähteet: Eurostat, Etlan tietokanta.

Vähittäiskaupan myynnin määrä, vuosimuutos (3 kk lka, %)

	2019 Syys	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis
Vähittäiskauppa	4,0	3,8	3,1	1,4	0,9	2,4	1,6
Päivittäistavarakauppa	0,5	0,9	1,2	0,0	0,4	1,1	2,9
Tavaratalokauppa	4,9	4,8	4,0	0,5	-1,0	-0,2	
Erikoiskauppa yhteensä	7,3	5,8	4,4	2,2	1,5	3,2	
Kodintekniikan vähittäiskauppa	14,2	12,2	8,0	9,8	10,0	14,6	
Rautakauppatavaroiden vähittäiskauppa	3,7	1,7	0,7	-1,4	-1,3	1,8	
Urheiluvälineiden vähittäiskauppa	12,0	8,5	8,3	-0,7	-7,2	-4,3	
Moottorijoneuvojen kauppa ja korjaus	5,3	5,3	6,4	5,6	3,9	5,4	

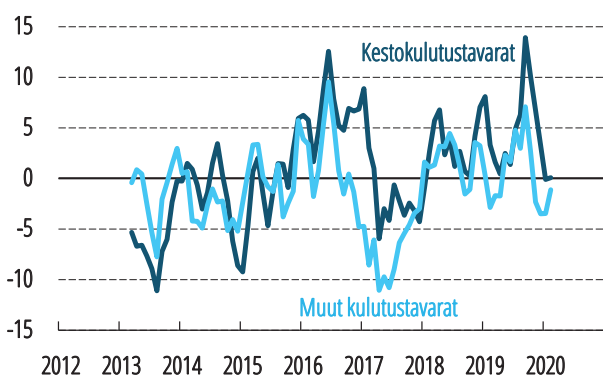
Alkuperäinen, työpäiväkorjaamaton tilasto. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Nimellinen yksityinen kulutus ja palkkasumma (vuosimuutos, %)

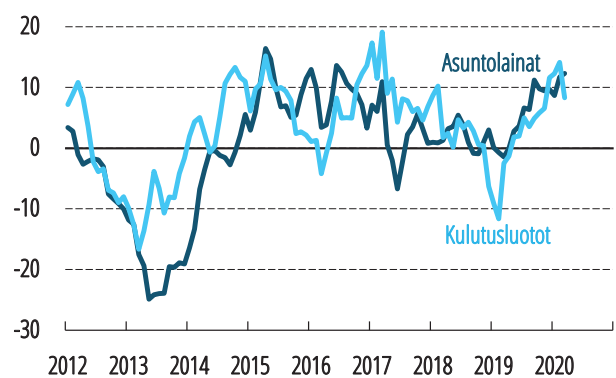
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Kulustustavaroiden tuonin määrä (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Tulli, Etlan tietokanta.

Uusien asunto- ja kulutusluottojen nostot talletuspankeista (3 kk lka vuosimuutos, %)

Lähde: Suomen Pankki.

Yksityisten kulutusmenojen määrä (vuosimuutos, %)

	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
Yksityiset kulutusmenot	3,0	1,7	1,2	0,3	0,2	2,4	0,9		
Kestävät kulustustavarat	9,6	5,0	0,4	-3,3	-2,2	5,7	6,9		
Puolikestävät tavarat	5,5	1,4	0,2	3,1	1,3	5,1	0,7		
Lyhytikäiset tavarat	-0,4	-0,1	0,3	-1,4	1,5	1,3	0,3		
Palvelut	3,3	2,1	2,5	0,9	0,2	2,4	0,5		

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Yrityssektorin puskurit koetuksella

> Pörssiyritysten
tulospöytäkirjat
parantuivat 20
prosenttia

> Asuntojen
kuluttajakauppa
vähenee kolmanneksella
maaliskuussa

> Uudistalohankkeita
siirretty myöhemmäksi

> Rakennusalan
luottamukseen syvä
rajo

Koronaepidemian siivittämänä pörssiyritysten tulospöytäkirjoissa niiden tämän vuoden liikevaihtoennusteista sulki pois 6 prosenttia. Listayritysten tulospöytäkirjat liikevoitolla mitattuna romahtivat 20 prosenttia vastaten noin 3 mrd. euron menetystä.

Rakennusyritysten liikevaihto- ja tulospöytäkirjat putosivat samassa tahdissa kuin pörssiyrityksissä keskimäärin.

Tilastokeskuksen maaliskuun tilastot osoittavat käytettyjen asuntojen kaupan jääneen kolmanneksen vuodentakaista pienemmäksi.

Suurimpien rakentajien ilmoitusten mukaan myös uusien asuntojen kauppa hiljentyi maaliskuussa.

Tilastokeskuksen viime kuukausien varsin myönteiset talonrakentamisen aloitustilastot ennakoivat uudistalotuotannon pysyvän tänä vuonna ennallaan (asuinrakentaminen -10 % ja muu talotuotanto +5 %).

Tässä koronaepidemian synnyttämässä poikkeuksellisessa tilanteessa aloitusten vuosisummaa ei voi käyttää talotuotannon lähikuukausien ennusteena.

Julkaistut aloitus- ja lupatiedot korjautunevat tulevissa julkistuksissa alaspäin projektien siirtymisen ja peruuntumisen takia.

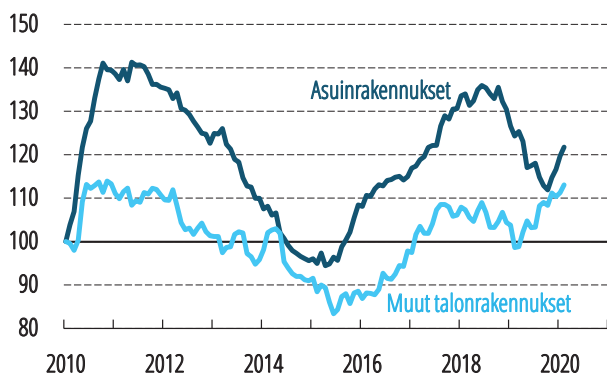
Maalis-huhtikuussa urakoitsijat ilmoittivat joidenkin suurehkojen kerrostalo- ja sairaalahankkeiden aloitusten siirtymisestä.

Lisäksi korjausrakentaminen, jonka osuus koko talonrakentamisesta on vajaa 50 prosenttia, on yritysten ilmoitusten ja sulkutoimenpiteiden takia vähentynyt merkittävästi.

Talonrakentamisen hiljeneminen vaimentaa myös maa- ja vesirakentamisen sekä rakennusaineiden tuotantoa. Talotuotannon arvosta (ml. korjausrakentaminen) infran ja rakennusmateriaalien osuus on noin 20 prosentin luokkaa.

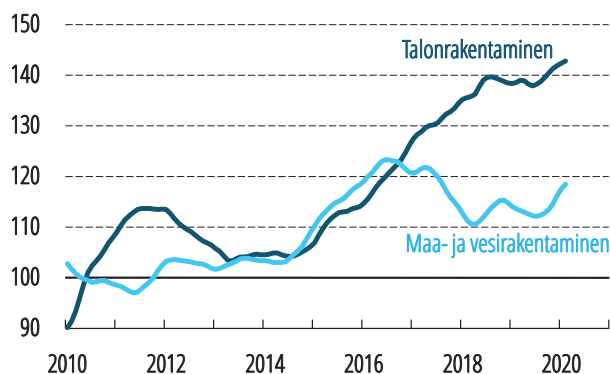
Rakentamisen lähikuukausien suuntaa virallisia tilastoja luotettavammin ennakoivat mm. EK:n huhtikuun luottamusmittaus, jossa rakennusalan näkymät romahtivat finanssikriisin vuosia jyrkemmin ja yhtä jalkaa teollisuusyritysten kanssa.

Uudisrakennuksen aloitukset (m³) (12 kk lka, ind. 2010/1=100)

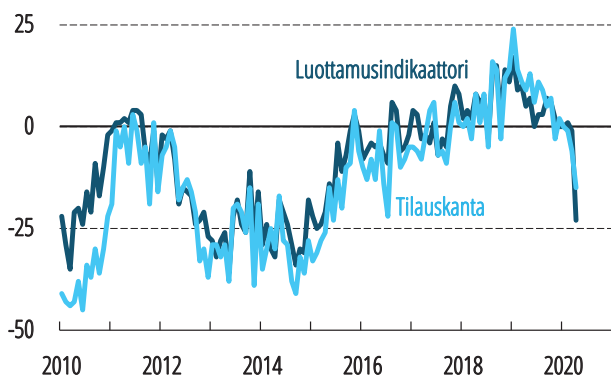
Lähde: Tilastokeskus.

Rakennusyritysten myynnin määrä, trendi (ind. 2010=100)

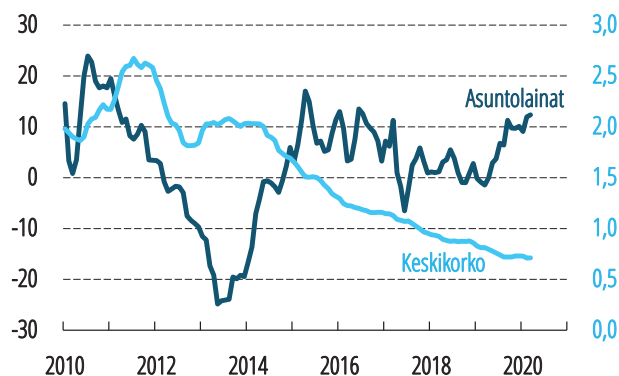
Lähde: Tilastokeskus.

Rakentamisen luottamusindikaattori (saldo)

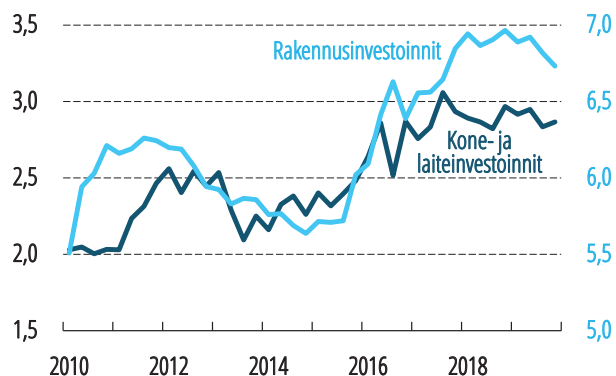
Lähde: Eurostat.

Kotitalouksien nostamat asuntolainat, 3 kk, summa (vuosimuutos, %)

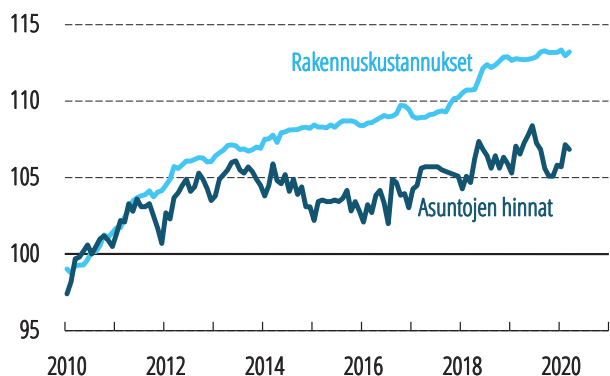
Lähde: Suomen Pankki.

Rakennus- sekä kone- ja laiteinvestointien määrä, kausitasoitus

Mrd. euroa vuoden 2010 kiintein hinnoin. Lähde: Tilastokeskus.

Rakennuskustannukset ja asuntojen hinnat (ind. 2010=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Ennakoivia indikaattoreita (vuosimuutos, %, ellei toisin ilmoitettu)

	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	3 kk ¹⁾	2019	Ennuste 2/2019 2019 2020
Investointitavaroiden tuonti (määrä)	-3,5	-7,1	-9,6	-5,0	-0,7	-1,6	0,6	
Investointitavaroiden tuotanto (määrä)	-0,1	7,4	14,7	4,6	4,6	2,3	9,5	
Rakennusaineteoll. tuotanto (määrä)	-0,5	-4,6	1,3	3,0	4,6	0,0	-2,2	
Rakennusten aloitukset (m³)	-7,1	38,5	-0,5	25,4	44,5	2,9	0,1	
Asuinrakennukset	-7,6	36,3	30,4	54,7	36,9	5,5	-10,6	
Muut rakennukset	-6,8	39,5	-13,3	14,4	49,4	1,9	5,7	
Uudisrakentamisen määrä yhteensä	-2,8	-4,7	-3,3	-2,6	-1,8	-0,9	-0,2	
Asuntorakentaminen	-11,8	-10,5	-9,1	-7,7	-7,2	-2,5	-7,4	
Muu talonrakentaminen	4,6	0,1	1,6	1,8	3,0	0,4	6,0	
Rakentamisen luottamusind., saldo	5,5	2,3	0,0	0,0	1,0			

¹⁾ Vuosimamasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos.

Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat, Tulli.

Investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2019 ¹⁾ Q _t /Q _{t-1}	2019 ¹⁾ I–IV	Ennuste 2/2019 2019 2020
Investoinnit yhteensä	4,1	1,1	1,1	-1,6	-3,1	-0,1	-0,8	
Yksityiset investoinnit	3,5	1,4	-0,4	-1,1	-3,4	-0,1	-1,0	
Julkiset investoinnit	6,4	-0,5	8,5	-4,2	-1,6	0,0	0,3	
Koneet ja laitteet	1,7	1,3	3,5	-0,1	-3,2	-0,1	0,2	
Rakennusinvestoinnit	3,0	-0,3	0,9	-1,9	-3,1	-1,3	-1,2	
Asuinrakentaminen	1,8	0,0	-2,4	-3,1	-5,3	-1,7	-2,8	
Muu talonrakentaminen	4,1	0,3	4,0	-1,0	-0,9	-0,7	0,5	
Maa- ja vesirakentaminen	4,3	-3,2	6,4	0,1	-1,7	-0,3	0,5	
Muut investoinnit	11,3	5,5	-1,7	-2,9	-4,0	2,0	-1,0	

¹⁾ Kausitasoitettu %-muutos ed. neljänneksestä. Lähde: Tilastokeskus.

Bkt supistuu vuonna 2020 todennäköisesti lähemmäs 10 prosenttia

> Palvelusektorin luottamus on pudonnut selvästi enemmän kuin teollisuuden

> Palvelualoilla kysyntäodotusten lukema oli huhtikuussa alin kautta aikojen

> Teollisuuden tilauskannat ohenivat vain vähän

Työpäiväkorjattuna kokonaistuotanto kasvoi helmikuussa prosentin vuoden takaisesta

Tilastokeskuksen julkaiseman tuotannon suhdannekuvaajan alkuperäisen sarjan mukaan kokonaistuotanto kasvoi helmikuussa 2020 1,3 prosenttia vuoden takaisesta. Työpäiväkorjattuna kasvua kertyi prosentin edellisvuodesta. Kausitasoitettuna tuotanto nousi helmikuussa 0,4 prosenttia tammikuusta. Teollisuuden ja rakentamisen yhteenlaskettu tuotanto kohosi helmikuussa työpäiväkorjattuna 1,2 prosenttia edellisvuodesta. Palvelulojen tuotanto lisääntyi 1,4 prosenttia, mutta alkutuotanto supistui 10,9 prosenttia.

Bruttokansantuote kasvoi prosentin vuonna 2019. Etlan huhtikuun puolivälissä tehdyn arvion mukaan bkt supistuu vuonna 2020 koronaepidemian seurauksena vähintään 5 prosenttia ja todennäköisesti lähemmäs 10 prosenttia.

Suomessa teollisuuden luottamus sukelsi huhtikuussa lähelle finanssikriisin syvyyskierrosta

Euroopan komission julkaisema teollisuuden luottamusindikaattori putosi huhtikuussa 20 pistettä sekä EU:ssa että euroalueella, kun tuotanto-odotukset sukelsivat molemmilla alueilla. Myös tilauskannat putosivat hurjaa vauhtia, 20 pistettä maaliskuusta. Valmistuotevarastot nousivat selvästi molemmilla alueilla.

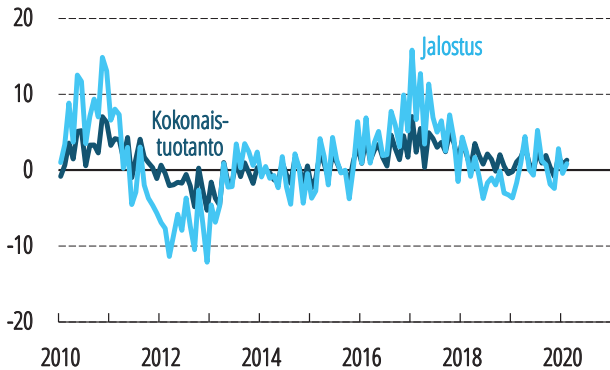
Suomessa teollisuuden luottamus heikkeni 15 pistettä huhtikuussa. Tuotanto-odotukset putosivat 34 pistettä, mutta tilauskannat ohenivat vain vähän. Valmistuotevarastot nousivat tuntuvasti. Myyntihintaodotukset laskivat rajusti.

Rakentamisen luottamus laski noin 15 pistettä sekä EU:ssa että euroalueella. Suomessa rakennusteollisuuden luottamus heikkeni 22 pistettä. Tilauskannat ohenivat huomattavasti.

Palvelulojen luottamusindikaattori putosi huhtikuussa 33 pistettä EU:ssa ja euroalueella. Huhtikuun lukema oli alin kautta aikojen. Kysynnän odotetaan laskevan erityisen voimakkaasti seuraavan kolmen kuukauden aikana sekä EU:ssa että euroalueella. Myös kysyntäodotukset putosivat alimpaan lukemaansa kautta aikojen.

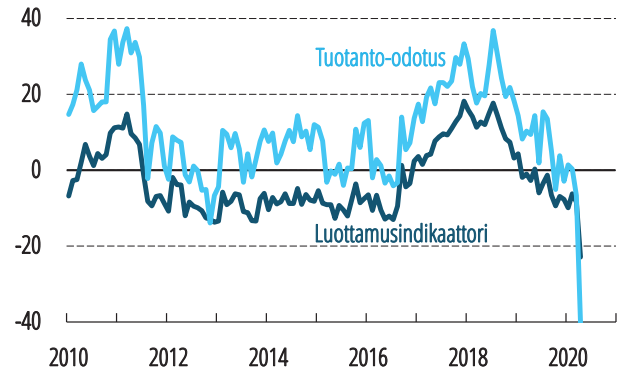
Suomessa palvelusektorin luottamus sukelsi 34 pistettä. Indikaattori on ollut jo useita kuukausia pitkän aikavälin keskiarvonsa alapuolella. Alimmillaan indikaattori oli joulukuussa 2001. Liiketoiminnan tilanteen koettiin voimakkaasti huonontuneen maaliskuusta, indikaattori laski 34 pistettä. Lisäksi kysynnän odotettiin merkittävästi heikentyvän seuraavan kolmen kuukauden aikana, indikaattori putosi 48 pistettä ja lukema oli huhtikuussa alin kautta aikojen. Suomessa myyntihintaodotukset laskivat merkittävästi huhtikuussa, 22 pistettä maaliskuusta.

Tuotanto
(vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuuden odotukset
(saldoluku)

Lähde: Euroopan komissio.

Kokonaistuotanto toimialoittain (vuosimuutos, %)

	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2019	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
Bkt markkinahintaan	1,3	0,9	0,5	1,1	1,8	0,5	1,0		
Alkutuotanto	-3,7	-3,8	0,7	-4,7	-2,1	-2,7	-2,2		
Teollisuus (B, C, D, E)	-2,8	-3,4	-2,1	2,0	3,7	0,6	1,0		
Rakentaminen	1,1	2,0	1,5	-1,0	-1,1	-3,7	-1,2		
Palvelut	2,4	2,0	1,8	1,6	1,7	1,0	1,5		
Bkt muutos edellisestä neljänneksestä	-0,2	0,5	0,3	0,6	0,3	-0,6			

Lähde: Tilastokeskus.

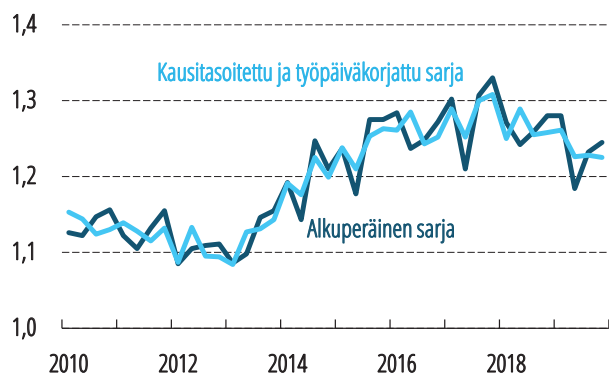
Indikaattoreita (vuosimuutos, % tai saldo)

	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	2020 Huhti	Kum ¹⁾
Kokonaistuotanto	1,8	0,7	1,3			1,0
Alkutuotanto	-3,3	-7,0	-8,4			-7,7
Jalostus	2,8	-0,4	0,9			0,2
Palvelut	1,6	1,5	1,9			1,7
Teollisuuden luottamusindeksi, saldo	-8	-10	-6	-8	-23	
Rakentamisen luottamusindeksi, saldo	0	0	1	-1	-23	
Palvelujen luottamusindeksi, saldo	12	10	5	-5	-39	

¹⁾ Kumulaatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon.

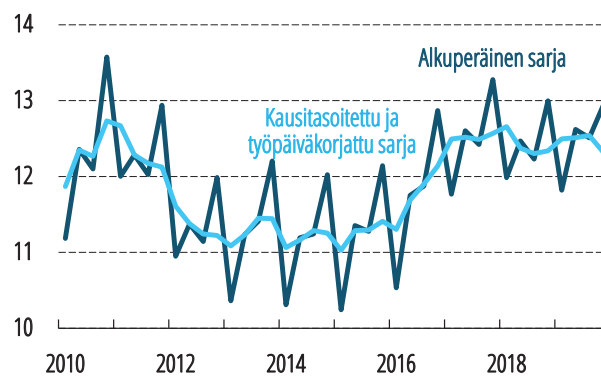
Lähteet: Tilastokeskus, Euroopan komissio (Business and Consumer Survey Results).

Alkutuotanto (mrd. 2010 euroa)

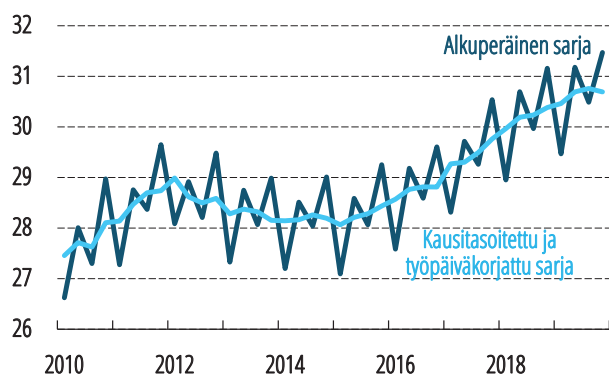
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuuden ja rakentamisen tuotanto (mrd. 2010 euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Palvelujen tuotanto (mrd. 2010 euroa)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Metsäteollisuuden tuotanto sukelsi helmikuussa syvemmälle kuin finanssikriisin aikana

- > Metallien jalostuksen tuotanto kääntyi kasvuun
- > Kemianteollisuuden tuotanto jäi heikoksi
- > Vain metalliteollisuuden uudet tilaukset lisääntyivät helmikuussa

Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto kasvoi vauhdikkaasti vielä helmikuussa

Koko teollisuuden tuotanto supistui helmikuussa 0,3 prosenttia vuoden takaisesta teollisuustuotannon volyyymi-indeksin alkuperäisen sarjan mukaan. Työpäiväkorjattuna tuotanto väheni 0,1 prosenttia. Kausitasoitettuna koko teollisuuden tuotanto lisääntyi helmikuussa 0,2 prosenttia vuoden takaisesta ja 0,8 prosenttia tammikuusta.

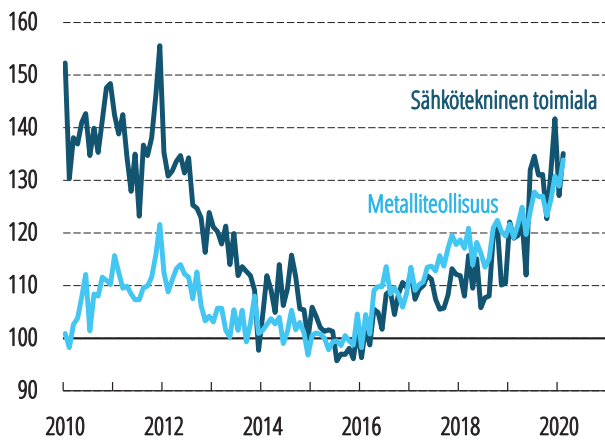
Tehdasteollisuuden tuotanto lisääntyi helmikuussa kausitasoitettuna 0,4 prosenttia vuoden takaisesta, mutta poislukien sähkö- ja elektroniikkateollisuus tuotanto supistui 3 prosenttia. Sähkö- ja elektroniikkateollisuuden tuotanto kasvoi 13,5 prosenttia. Metsäteollisuuden tuotanto sukelsi lakkojen seurauksena syvemmälle kuin finanssikriisin aikana, alan koko tuotanto jäi tammi-helmikuussa 22 prosenttia pienemmäksi kuin edellisvuonna. Paperiteollisuuden tuotanto putosi helmikuussa kausitasoitettuna 33 prosenttia vuoden takaisesta, puutavateollisuuden tuotanto supistui 19 prosenttia. Finanssikriisin seurauksena paperiteollisuuden tuotanto supistui 18 prosenttia vuonna 2009 ja puutavateollisuuden tuotanto väheni 21 prosenttia.

Koronakriisi ei vielä näy helmikuun tuotantoluvuissa, mutta se tulee iskemään kaikkiin teollisuuden toimialoihin. Avoimia kysymyksiä on edelleen paljon. Koronaepidemian tilanne muissa maissa vaikuttaa siihen, miten paljon suomalaiset teollisuusyritykset saavat uusia tilauksia ulkomailta. Yhteiskunnan asteittainen avautuminen sekä Suomessa että muualla kuitenkin parantaa näkymiä. Vuoden 2020 toimialoittaisia teollisuustuotannon lukuja on tällä hetkellä poikkeuksellisen vaikeata ennustaa. Paras viitekehys tällä hetkellä lienee finanssikriisi, jonka seurauksena koko teollisuustuotanto supistui 18 prosenttia vuonna 2009.

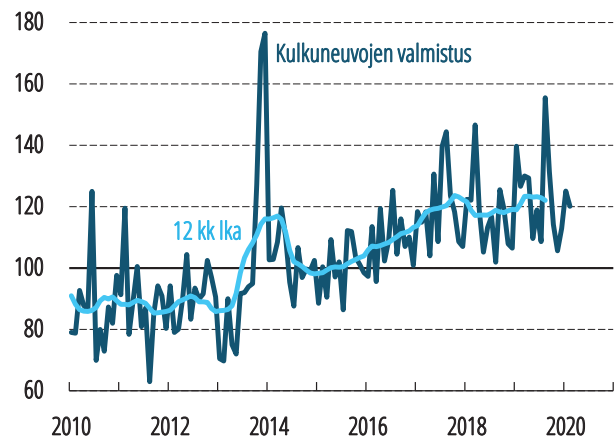
Teollisuuden uusien tilausten arvo putosi helmikuussa vajaat 5 prosenttia vuoden takaisesta

Teollisuusyritysten uusien tilausten arvo laski helmikuussa alkuperäisen tilastosarjan mukaan 4,9 prosenttia vuoden takaisesta. Kausitasoitettuna uudet tilaukset putosivat arvoltaan 3,5 prosenttia tammikuusta. Metalliteollisuuden uusien tilausten arvo nousi helmikuussa alkuperäisen sarjan mukaan 1,8 prosenttia vuoden takaisesta. Kemianteollisuuden tilausten arvo väheni 4 prosenttia ja paperi- ja kartonkituotteiden uudet tilaukset putosivat arvoltaan 23,8 prosenttia edellisvuotisesta.

Tammi-helmikuussa uusien tilausten arvo oli kaiken kaikkiaan 3,4 prosenttia edellisvuotista pienempi. Kemianteollisuuden tilaukset lisääntyivät 2,3 prosenttia, mutta metalliteollisuuden kasvoivat vain 0,6 prosenttia viimevuotisesta. Paperiteollisuuden uusien tilausten arvo jäi 16,5 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

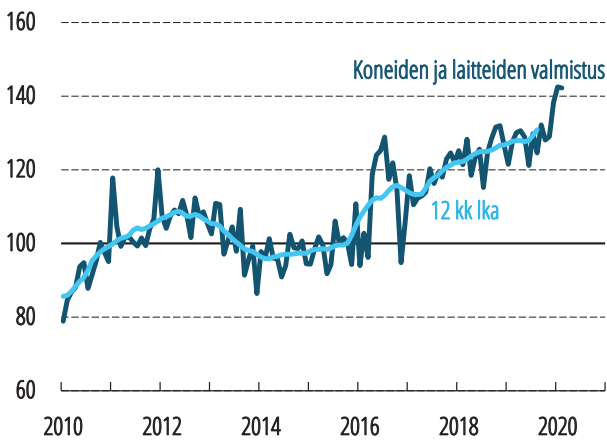
Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

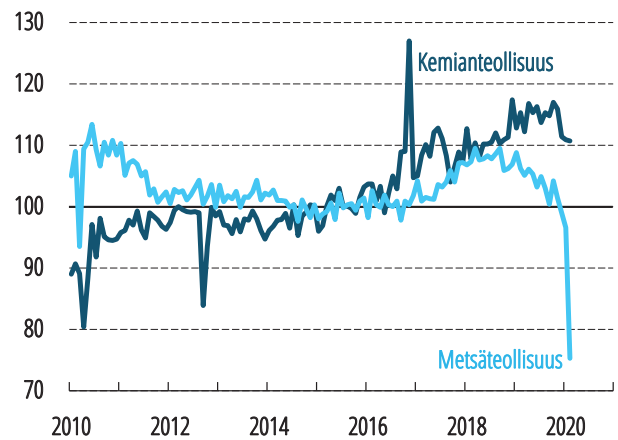
Teollisuustuotannon volyymi-indeksi (ind. 2015=100, vuosimuutos, %)

	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	3 kk ¹⁾	Kum ²⁾	2018 ³⁾	Ennuste
Metalliteollisuus	3,7	7,2	4,1	9,7	3,2	6,9	4,1	2,0
Metallien jalostus	-10,8	-14,4	-0,6	17,0	1,0	9,2	5,0	-3,7
Kone- ja metallituoteteollisuus	-1,4	-0,8	5,1	5,6	2,7	5,7	3,5	2,9
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	19,3	28,2	4,1	13,5	4,9	7,0	2,2	4,1
Metsäteollisuus	-4,5	-7,4	-11,2	-29,1	-11,5	-21,9	0,8	-3,2
Puutavateollisuus	-10,0	-13,8	-12,2	-19,0	-7,7	-17,6	2,3	-0,9
Paperiteollisuus	-2,6	-5,8	-11,4	-32,9	-12,5	-23,4	0,1	-4,2
Kemianteollisuus	4,1	-5,1	-1,7	-4,0	-4,2	-3,1	0,4	2,2
Elintarviketeollisuus	1,5	-2,5	-0,9	1,5	-0,3	0,5	-0,6	1,6
Tevanake-teollisuus	4,4	-4,9	-7,0	3,3	-4,1	-4,4	2,9	1,2
Muu tehdasteollisuus	-4,4	-3,0	0,5	0,4	0,7	1,0	0,4	1,0
Tehdasteollisuus yhteensä	2,3	1,1	0,3	0,4	-0,3	-0,9	2,3	1,0
Tehdasteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	-0,6	-5,2	-1,8	-3,0	-2,1	-2,4	2,3	0,6
Kaivostoiminta ja louhinta	-3,9	2,2	-14,0	14,7	4,6	-0,1	8,1	-7,0
Sähkö, kaasu ja lämpöhuolto	-5,2	-5,1	-9,1	-1,2	2,8	-5,4	-1,3	-1,1
Koko teollisuus	1,6	-0,2	-1,8	0,2	-0,8	-1,4	2,0	0,7

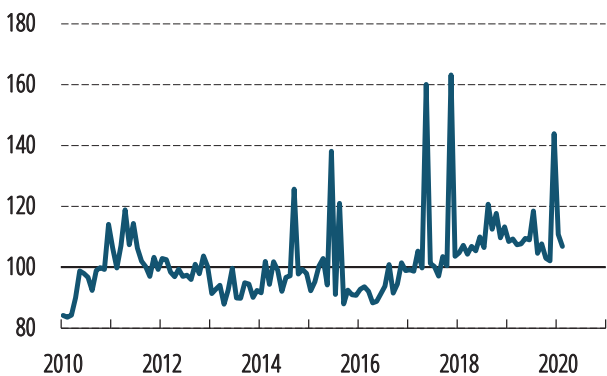
¹⁾ Kausitas. tuotannon kolme viimeistä kuukautta kolmeen edelliseen verrattuna. ²⁾ Kumulatiivinen tuotanto vuoden alusta verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. ³⁾ Tuotos kansantalouden tilinpidon mukaan. Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuustuotanto, kausitasoitus
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Teollisuuden uudet tilaukset
(ind. 2015=100)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Arvonlisäyksen määrä toimialoittain (vuosimuutos, %)

	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	2019 I-IV	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
Koko teollisuus	-2,8	-3,4	-2,1	2,0	3,7	0,6	1,0		
Tehdasteollisuus	-2,9	-3,8	-1,6	2,0	4,5	1,8	1,7		
Metsäteollisuus	-7,0	-8,7	-3,6	-2,2	0,4	-4,2	-2,4		
Kemianteollisuus	-1,3	-7,6	-6,0	5,5	3,2	10,8	3,1		
Metalliteoll. pl. sähkö- ja elektr.teoll.	3,3	6,4	1,0	3,6	5,2	-0,1	2,4		
Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	-18,3	-23,6	-3,3	0,7	10,4	8,6	3,9		
Koko teollisuuden muutos ed. nelj.	-0,7	0,2	1,7	0,7	0,6	-2,0			

Lähde: Tilastokeskus.

Työllisyysaste laskussa

> Koronaepidemia
runteli kaupan
ja yksityisten
palvelujen
työllisyyttä

> Jalostuselin-
keinojen työn
kysyntää vähensi
heikko suhdanne

> Valtio palkkasi
runsaasti lisää
henkilökuntaa

> Lomautusten
raju kasvu jatkui
huhtikuussa

Maaliskuussa puhjennut koronavirusepidemia ja sen torjumiseksi käyttöön otetut elinkeinotoiminnan rajoitteet heikensivät selvästi yksityisen sektorin työllisyyttä.

Rajoitustoimenpiteiden myötä koko työllisyyden trendi kääntyi laskuun. Myös työvoiman tarjonta ja avoimien työpaikkojen määrä supistuivat.

Epidemiaa hillitsevät sulkutoimenpiteet vähensivät työn kysyntää (edelliseen neljännekseen ja myös vuoden takaiseen verrattuna) tuntuvimmin vähittäiskaupassa ja yksityisissä henkilökohtaisissa palveluissa.

Myös jalostuselinkeinoissa (erityisesti rakentaminen) työllisyysura laski, mutta lähinnä heikentyneen suhdannetilanteen takia.

Julkisyhteisöjen työllisyys vahvistui I-neljänneksellä tuntuvasti. Valtio lisäsi työpaikkojaan peräti 8 prosenttia ja kuntien henkilöstön määrä pysyi vuoden takaisella tasolla. Valtion työpaikkojen vahvaan kasvuun vaikutti keskeisesti hallituksen päättämän julkisten menojen kasvuohjelman käynnistyminen.

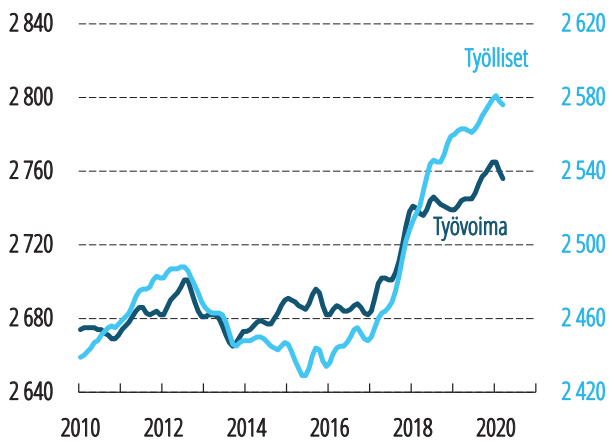
Työvoimatutkimuksen mittaama työttömyys pysytteli koko alkuvuoden ennallaan. Sen sijaan työministeriön (TEM) työnvälitystilaston työttömyys kasvoi maaliskuussa rajusti ja nousi vuoden takaisesta 30 prosenttia 310 000 henkilöön. TEM:in rekisteröimä työttömyys kohosi lähes tasatahtia lomautetuksi tulleiden kanssa.

Julkaistujen lomautustietojen (työministeriön jatkuva seuranta) mukaan työministeriön rekisteröimän työttömyyden arvioidaan kohonneen huhtikuussa 30 prosentilla noin 400 000 henkilöön.

Myös Tilastokeskuksen mittaustavalla työttömyys kohosi huhtikuussa, mutta ministeriön lukua maltillisemmin. Syynä tähän on se, että työvoimatutkimus kirjaa valtaosan toistaiseksi lomautetuista (lomautettuna alle 3 kk) työllisiksi.

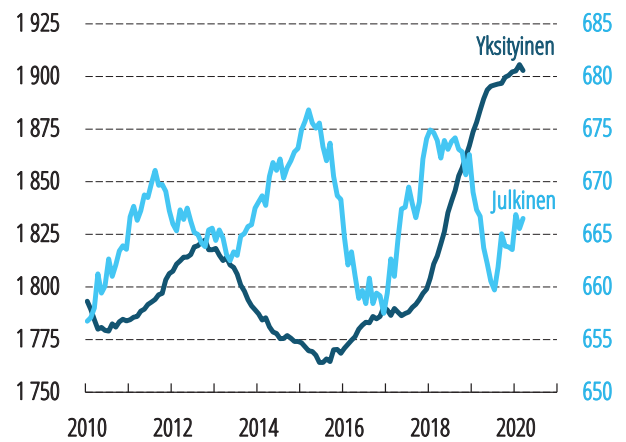
Pitempiketoisen (yli 3 kk) epidemian tapauksessa myös työvoimatutkimuksen työttömyys kääntyy rajuun kasvuun. Tässä tapauksessa virallista työttömyyttä pienentää vain se, missä määrin jatkolomautetut ja työttömäksi jääneet vetäytyvät kokonaan työmarkkinoiden ulkopuolelle.

Työn kysyntä ja tarjonta, trendi
(1 000 henkilöä)

Lähde: Tilastokeskus.

Yksityisen ja julkisen sektorin työlliset,
12 kk lka summa (1 000 henkilöä)

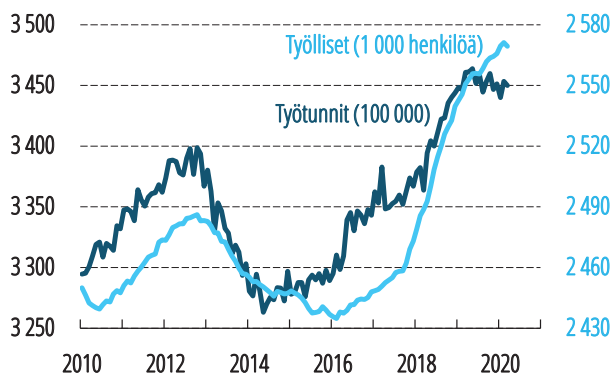
Lähde: Tilastokeskus.

Työllisyyden vuosimuutos sekä työttömyys- ja työllisyysasteet (%)

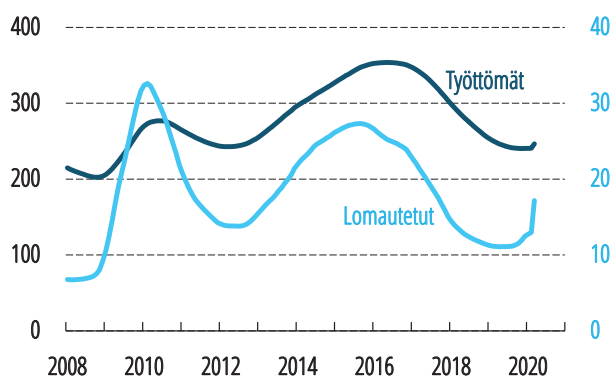
	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	3 kk ¹⁾	2019	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
Alkutuotanto	4,7	22,1	-7,1	-7,7	-1,0	-1,3	4,1		
Teollisuus	-2,6	-10,2	10,7	4,8	-2,0	1,0	-2,3		
Rakennustoiminta	-4,3	-1,6	-11,7	2,1	-1,6	-0,9	-2,7		
Kauppa	1,6	1,7	-3,1	-4,3	-3,3	-0,9	1,6		
Liikenne	2,2	0,4	0,4	12,8	1,6	1,2	3,6		
Rahoitus, liike-elämää palveleva toiminta	-0,8	1,9	8,7	2,4	-0,5	0,8	2,6		
Julk. ja muut yhteiskunnalliset palvelut	1,3	2,1	1,7	-1,9	-0,1	0,0	1,2		
Julkinen sektori	-0,1	-0,4	6,3	-2,4	1,8	0,4	-0,5		
Työlliset yhteensä	0,4	0,7	1,8	0,8	-0,9	0,1	1,0		
Työvoiman tarjonta	0,1	1,3	2,3	0,3	-0,5	-0,1	0,3		
Työttömyysaste, kausitasoitettu sarja	6,7	6,7	6,7	6,6	6,6	-0,1 ²⁾	6,7		
Työllisyysaste, kausitasoitettu sarja	72,9	73,0	73,1	73,0	72,9	0,1 ²⁾	72,6		

¹⁾ Vuosisummasta laskettu kolmen viimeisimmän havainnon keskiarvo kolmeen edelliseen verrattuna, %-muutos. Kausivaihtelusta tasoitettuja työllisyyslukuja.

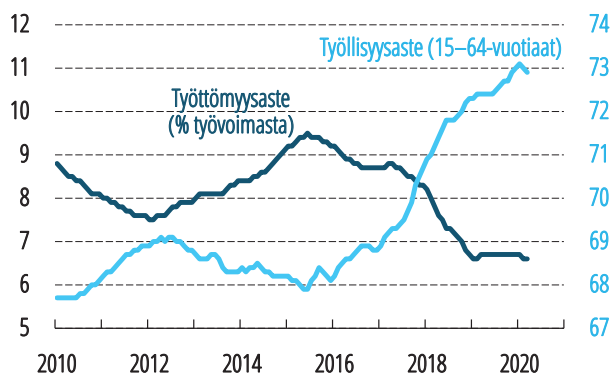
²⁾ %-yksikköä. Lähde: Tilastokeskus.

Työlliset ja tehdyt työtunnit,
12 kk lka summa

Lähde: Tilastokeskus.

Työttömät ja lomautetut,
12 kk lka summa

Lähde: Työministeriö.

Työllisyys- ja työttömyysaste
(%)

Lähde: Tilastokeskus.

Uudet avoimet työpaikat, trendi
(1 000 kpl)

Lähde: Työministeriö.

Työpanos, 3 kk lka (vuosimuutos, %)

	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis
Alkutuotanto	5,2	-1,4	5,6	4,3	1,2	-8,4
Teollisuus	-2,0	-1,7	-3,9	-6,9	-1,8	0,4
Rakennustoiminta	-12,5	-10,6	-8,5	-6,7	-0,4	-3,0
Kauppa	-1,1	-0,6	-0,4	-4,5	-4,1	-5,7
Liikenne	7,1	6,7	2,2	-0,6	2,9	3,3
Rahoitus, liike-elämää palveleva toiminta	4,2	0,5	2,7	0,0	5,8	6,1
Julk. ja muut yhteiskunnalliset palvelut	0,7	2,8	0,9	-0,8	1,1	-0,3
Yhteensä	0,1	0,2	-0,2	-2,3	0,8	-0,2

Lähde: Tilastokeskus.

Inflaatio maaliskuussa 0,6 prosenttia

> Inflaatio hidastui maaliskuussa 0,6 prosenttiin

> Liikenteen ja asumisen hintakehitys taustalla

> Elintarvikkeiden hintojen nousu kiihtyi takaisin tammikuun lukuihin

> Muun muassa raakaöljyn hinnan aleneminen hidastaa edelleen inflaatiota jatkossa

Kuluttajahintainflaatio hidastuu

Kuluttajahintainflaatio hidastui maaliskuussa edelleen. Kuluttajahinnat olivat keskimäärin 0,6 prosenttia korkeammat kuin vuotta aikaisemmin. Tämä oli pitkälti seurausta liikenteen hintojen alenemisesta. Niiden kontribuutio vuosi-inflaatioon oli -0,19 prosenttiyksikköä, kun vielä helmikuussa se oli +0,14 prosenttiyksikköä. Tämä puolestaan oli seurausta raakaöljyn maailmanmarkkinahinnan romahduksesta. Polttoaineiden hinnat alenivat 4,6 prosenttia vuoden takaisesta. Myös henkilöautojen varaosat ja lisävarusteet sekä autoihin liittyvät muut palvelut kuin huolto ja korjaus ovat halventuneet.

Sen sijaan elintarvikkeiden ja alkoholittomien juomien hintainflaatio kiihtyi 1,3 prosentista helmikuussa takaisin tammikuun tasolle 1,8 prosenttiin. Tämä johtui pitkälti hedelmien ja lihan hintakehityksestä.

Asumisen hintainflaatio hidastui 0,1 prosenttiin. Se on viimeksi ollut näin matala hetkellisesti vuonna 2016. Hidastuminen johtui nestemäisten polttoaineiden hintojen romahduksesta, uuden asunnon hintojen alenemisen kiihtymisestä sekä sähkön hinnan nousun hidastumisesta. Myös peruskorjauskustannusten hintojen nousu hidastui vain 0,1 prosenttiin.

Raakaöljyn halpeneminen hidastaa edelleen jatkossa inflaatiota

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinta on edelleen alentunut. Huhtikuun lopussa Brent-laadun hinta oli vain 24 euroa barrelilta, kun se oli helmikuun lopussa 45 euroa ja vuosi sitten 64 euroa.

Joidenkin tuotteiden hintoja koronakriisi voi nostaa, mm. joidenkin elintarvikkeiden, mutta kokonaisvaikutus on deflatorinen eli hintatason nousua hidastava. Kuluttajahintainflaatio voi mennä lähikuukausina väliaikaisesti myös miinukselle. Näin oli viimeksi helmikuussa 2016.

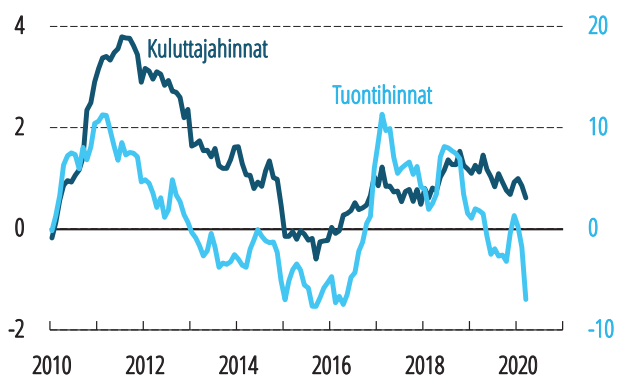
Kulutuksen vinoutuminen ja inflaatiokorin painot

Epidemian ja valtiovallan asettamien rajoitusten vaikutus kuluttajakäyttäytymiseen aiheuttaa sen, että inflaation laskemisessa käytetyt painot eivät tänä vuonna aivan vastaa todellista kulutusta.

Hinnat (vuosimuutos, %)

	2019 Loka	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
Suomi, harmonisoitu	0,9	0,8	1,1	1,2	1,1	0,9		
Euroalue, harmonisoitu	0,7	1,0	1,3	1,4	1,2	0,7		
Suomi, kansallinen KHI	0,7	0,7	0,9	1,0	0,8	0,6		
Tuontihinnat (tavarat)	-3,2	-0,5	1,3	0,2	-1,8	-7,0		
Kotimarkkinoiden perushintaindeksi	-1,1	-0,3	0,3	-0,3	-1,5	-3,9		
Rakennuskustannukset	0,5	0,3	0,2	0,6	0,2	0,4		

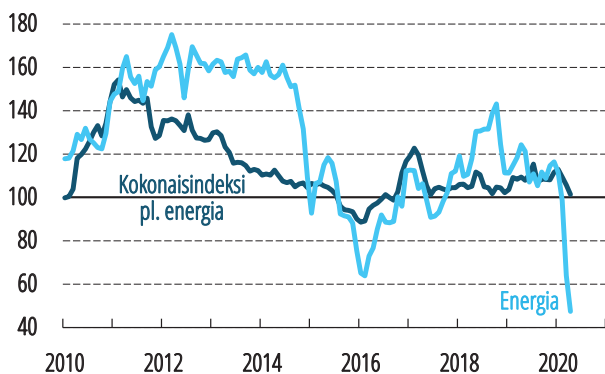
Lähteet: Tilastokeskus, Eurostat.

Hinnat
(vuosimuutos, %)

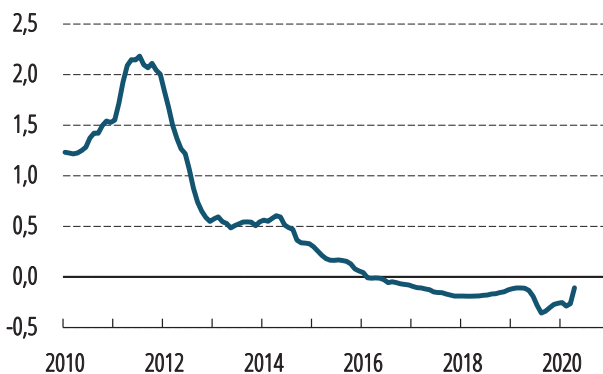
Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Vientihinnat
(vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Raaka-aineiden eurohinta
(ind. 2015=100)

Lähteet: HWWI, Etlan tietokanta.

12 kk Euribor
(%)

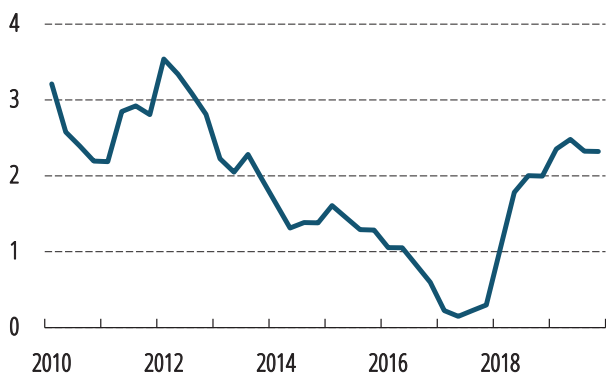
Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Suomen reaali-indeksi valuuttakurssi (ind. 2010=100, laskettu kuluttajahinnoilla)

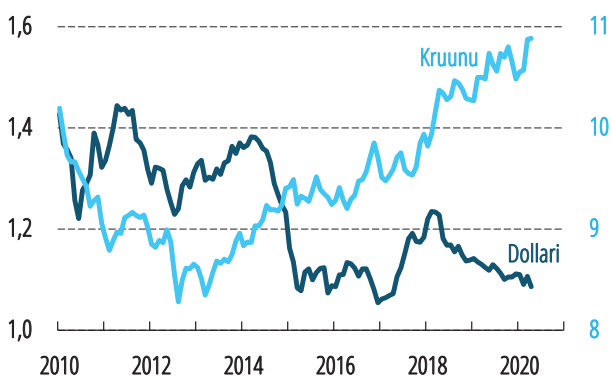
Kun käyrä nousee, valuuttakurssi vahvistuu. Lähteet: BIS, Macrobond.

Nimellinen ansiotasoindeksi (vuosimuutos, %)

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen

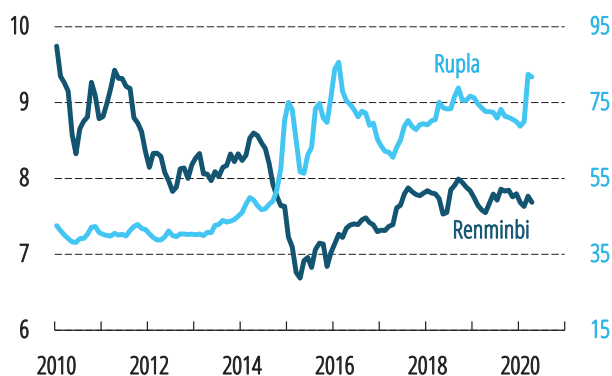
Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Kuluttajahinnat (indeksipainot 2020) (vuosimuutos, %)

	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis
Kuluttajahintaindeksi	0,9	1,0	0,8	0,6
Elintarv. ym. (12,8 %)	1,8	1,8	1,3	1,8
Alkoholi ja tupakka (5,0 %)	3,9	2,6	3,5	3,5
Vaatetus ja jalkineet (4,5 %)	0,4	0,3	2,2	0,3
Asuminen ym. (24,3 %)	1,6	1,2	0,7	0,1
Kalusteet, kodinkoneet (5,1 %)	0,5	0,1	0,0	0,7
Terveys (5,2 %)	-0,2	-0,1	-0,6	1,7
Liikenne (13,9 %)	0,2	1,6	1,0	-1,4
Viestintä (2,6 %)	0,0	-0,1	-0,1	0,1
Kulttuuri, vapaa-aika (11,2 %)	-0,5	-0,7	-0,2	0,2
Koulutus (0,4 %)	1,6	0,7	0,7	0,7
Ravintolat ja hotellit (7,6 %)	1,2	1,6	1,2	1,3
Muut (7,4 %)	0,2	0,9	0,7	1,3

Lähteet: Tilastokeskus, Etlan tietokanta.

Valuuttakursseja euron suhteen

Kun käyrä nousee, euro vahvistuu. Lähteet: EKP, Etlan tietokanta.

Koronavirus nakertaa julkisyhteisöjen vero- ja omaisuustuloja

> Ansiotulojen verotuotto miinukselle huhtikuussa

> Yhteisöveron tuotto 25 prosentin laskussa

> Arvonlisäveron tuotto väheni 10 prosenttia

> Valtion varautui pahan päivän varalle

Ennakkotietojen mukaan verohallinnolle tilitettyjen tulo- ja arvonlisäverojen tuotot kääntyivät laskuun maaliskuussa.

Yritys sektorin lomautusaalto pudotti veronalaisia tuloja ja painoi henkilöveron tuoton 1 prosentin laskuun huhtikuussa. Lomautusten laajuuteen nähden lasku oli pientä, mutta veromenetysten arvioidaan kasvavan lähikuukausina.

Yhteisöverojen pudotustahti on jo kahden kuukauden ajan ollut rajua. Maaliskuussa yhteisövero tuotti 25 prosenttia vuodentakaista vähemmän, kun yritykset ja yhteisöt hakivat veroennakoihin alennusta heikentyneiden tulosten takia.

Yksityisestä kulutuksesta maksettavan arvonlisäveron vuosimuutos oli huhtikuussa vajaat 10 prosenttia negatiivinen. Pudotukseen vaikuttivat liiketoiminnan sulkua ja rajoitustoimenpiteet sekä kulutuskysynnän suuntautuminen matalamman verokannan lyhytikäiseen kulutukseen (päivittäistavaroilla 14 % verokanta).

Toukokuussa veromenetysten arvioidaan kohoavan entisestään, kun lomautettujen ja työttömien määrän lisääntyminen pienentää veronalaista tuloa ja samalla henkilöveron tuottoa.

Lisäksi osinkojen ja voitto-osuuksien supistuminen tekee ison loven sekä pääomatuloveron tuottoon että julkisyhteisöjen omaisuustuloihin.

Maaliskuussa valtio kasvatti uudella lainanotolla ja lyhytaikaisilla velkasi- toumuksilla valtion kassaa peräti 7 mrd. euroa. Valtion likvidi puskuri oli maaliskuun lopussa 15,5 mrd. euron suuruinen, josta osa käytettäneen koronamenojen kattamiseen ja erääntyvien lainojen maksuun.

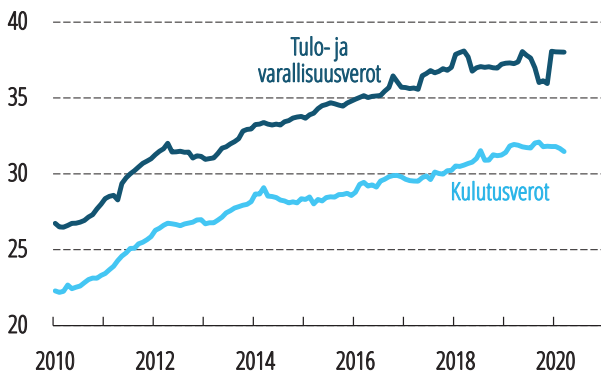
Likvidejä kassavaroja tarvitaan myös hätävaraksi eli koronaepidemian odotamattomiin menoihin. Finanssikriisin vuosina 2008–2010 kassavaroja kurtutettiin lisävelanotolla noin 4 mrd. eurolla. Vuonna 2010 likvidin kassan saldo oli keskimäärin 12 mrd. euroa.

Verotulojen ja valtiontalouden kehitys

	2019 Marras	2019 Joulu	2020 Tammi	2020 Helmi	2020 Maalis	12 kk ²⁾	2019	Ennuste 2/2019 2019 2020
Valtion ja kuntien verotulot¹⁾	-2,8	61,5	-0,4	-2,0	-4,2	0,4	2,1	
Välittömät verot	-5,7	274,9	-0,9	-0,1	-0,6	2,0	2,3	
Välilliset verot	1,0	-0,8	0,1	-3,8	-8,3	-1,4	1,8	
Julkisten toimialojen palkkasumma, %-muutos	1,9	1,1	-2,2	2,5		2,6	3,5	
Valtiontalous, tulojäämä, mrd. euroa	0,0	-0,8	-1,1	1,3	0,2	-1,7 ³⁾	-1,7	
Budjettitalouden velka, mrd. euroa	106,8	106,4	108,1	110,5	117,7		106,4	

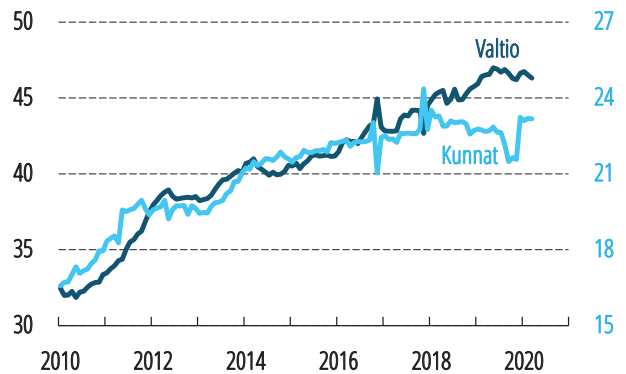
¹⁾ Vuosimuutos, %. ²⁾ 12 kk liukuvan summan vuosimuutos, %. ³⁾ Liukuva summa. Lähteet: Verohallinto, Valtiokonttori.

Välilliset ja välittömät verot, 12 kk summa (mrd. euroa)

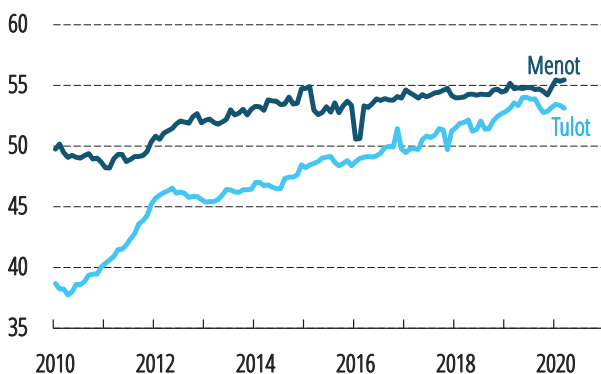
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion ja kuntien verotulot, 12 kk summa (mrd. euroa)

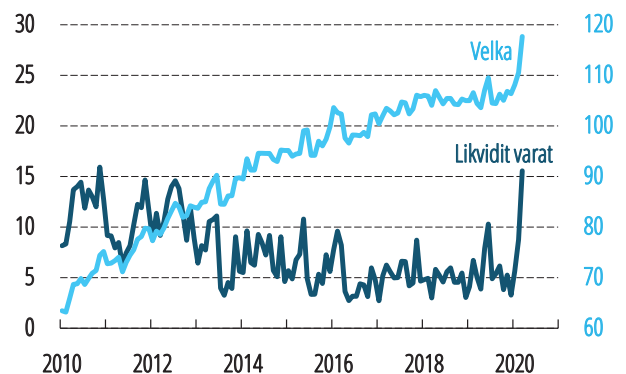
Lähteet: Verohallinto ja Valtiokonttori.

Valtion tulot ja menot ilman sijoituksia, 12 kk summa (mrd. euroa)

Lähde: Valtiokonttori.

Valtion velka ja likvidit varat (mrd. euroa)

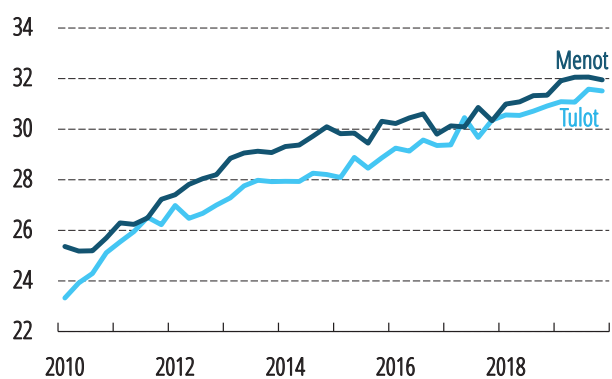
Lähde: Valtiokonttori.

Julkisyhteisöjen kulutuksen ja investointien määrä (vuosimuutos, %)

	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV	Q _t /Q _{t-1}	2019 I-IV	Ennuste 2/2019 2019	Ennuste 2/2019 2020
Kulutus	0,9	1,9	1,4	1,2	-0,8	-1,1	0,9		
Investoinnit	6,4	-0,5	8,5	-4,2	-1,6	0,0	0,3		

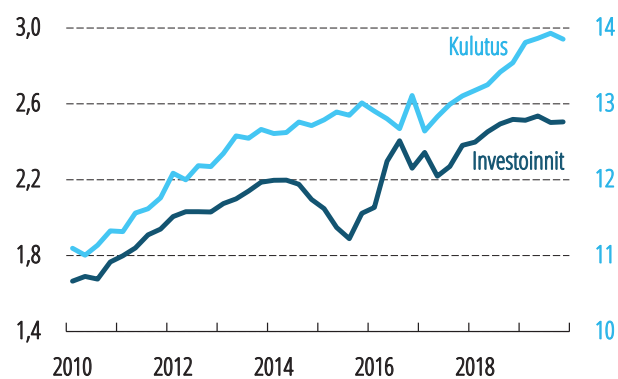
Työpäiväkorjattu. Lähde: Tilastokeskus.

Julkisyhteisöjen tulot ja menot, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

Julkinen kulutus ja investoinnit, kausitasoitus (mrd. euroa)

Lähde: Tilastokeskus.

ETLA

**Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos**

ETLA Economic Research

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki

